

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝ ΖΑ ΣΜΙΚΙΤΑ – „ЦАРЯ НА ТРАКИТЕ” (Aristoph. Equit. 967-969 et scholia)

Мирослав Издимирски

През 424 г.пр.Хр. Аристофан поставя на атинска сцена своята комедия “Конниците”, по време на празника Ленеи (януари-февруари). С нея той печели първо място. Комедията е насочена срещу водача на радикалните демократи и привърженици на войната с Пелопонеския съюз Клеон. Фабулата е изградена между Демос (атинския народ), Пафлагон (Клеон) и Продавача на колбаси (Агоракрит – “съдникът при Агората”). Клеон е представен като нагъл хитрец, използващ наивния Демос за своя угода. Той бива победен в словесния комедиен агон от не по-малко хитрия и нахален Продавач на колбаси. В края на комедията Демос се подмладява и фаворизира победителя в сценичния агон Агоракрит, който става водач и защитник на Демос (Edmunds 1987: 233–263; Bowie 1993; Соболевский 2001²: 98–109).

В следващите редове са анализирани стихове от Втори агон (Aristoph. Equit., 967–969), както и схолион към тях. Последният изрично определя Смикита като цар на траките (Θρακῶν βασιλεύς). Поради това ще бъдат разгледани както тези стихове, така и този по-късен коментар върху тях. За целта ще разгледам Аристофановите думи в контекста както на самата комедия, така и като част от културно-историческия климат на епохата – последното тридесетилетие на атинския V в. пр. Хр. (Sommerstein 1981; Sommerstein 2002: 63–70; Storey, Allan 2005; Соболевский 2001²)

Анализираните текстове са следните:

1. Aristoph., Equit. 967–969:

ΑΛ. Ούμοι δέ γ' αὖ λέγουσιν ὡς ἀλουργίδα
ἔχων κατάπαστον καὶ στεφάνην ἐφ' ἄρματος
χρυσοῦ διώξεις Σμικύθην καὶ κύριον.

Продавач на колбаси: “А моите [оракули] пък говорят как ти с богато украсена пурпурна дреха и с венец върху златна колесница ще преследваш в съдебен процес Смикита и господаря ѝ.” (по ИИТТ: 155)

2. Scholion ad 969:

Vet (I) χρυσοῦ διώξεις: τῷ “διώξεις”, ἔχοντι λόγον πρὸς τὰ προκειμένα ἐπήνεγκε παρὰ τὴν φωνὴν τὸ “διώξεις Σμικύθην καὶ κύριον”, ὡσπερ ἐν ταῖς εἰσαγωγαῖς τῶν ἐγκλημάτων κηρύττειν εἰώθασιν,
ἐπειδὴν γυναικὶ ἐπιφέρεται ἔγκλημα. οὕτω γὰρ προκαλεῖσθαι εἰώθασιν ἐν τῷ

δικαστηρίῳ, “ἡ δεῖνα καὶ ὁ κύριος”, τουτέστιν ὁ ἀνὴρ. ἅμα οὖν ὡς
γυναικῶδη

τὸν Σμικύθην κωμῶδει καὶ ἔχοντα κύριον ὥσπερ αἱ θήλειαι. ὁ δὲ
Σμικύθης

Θρακῶν βασιλεύς. “Κύριον” δὲ ἀντὶ τοῦ Κύρου τοῦ Ἀρταξέρξου
τοῦ Περσῶν

βασιλέως, ὃς κατ’ ἐκείνους τοὺς χρόνους τῆς Λυδίας πεμφθεὶς
σατραπεύειν,

Λακεδαιμονίοις προσθεμένοις εἰς πόλεμον τὰ πρὸς Ἀθηναίους
ἐχορήγησε

χρήματα.

(II) ἄλλως: τὸν Σμικύθην κωμῶδει ὡς κίναιδον. “κύριον” δὲ λέγει
τὸν

ἄνδρα. οὕτω γὰρ ἐπεγράφοντο ἐν τοῖς δικαστηρίοις, “Ἀσπασία καὶ
κύριος”,

τουτέστιν Περικλῆς.

“*Върху златна ще преследваш в съдебен процес*: Към израза “ще преследваш в съдебен процес”, който има логическа връзка с предхождащия текст, според допълнението към израза „Смикита и господаря ѝ”, както е обичайно да се призовава при възбуждане на съдебни дела с писмени жалби, когато се отправя жалба към жена. Защото така е обичайно да бъдат призовавани в съда еди коя си и господарят ѝ, т.е. мъжът ѝ. При това в комедията Смикита се осмива като женствен и имащ господар като жените. Този Смикита е цар на траките. Господар [е употребено] вместо Кир, сина на Артаксеркс, царя на персите, който по онова време, изпратен да управлява Лидия, доставил на присъединилите се към войната спартанци средствата за атиняните. От друга страна в комедията Смикита се осмива като развратник. Господар означава мъж. Защото така се вписва в съда: „Аспазия и господарят ѝ, т.е. Перикъл.” (превод К. Костакиев, по ИИГТ: 155)

Аристофановите комедии неведнъж са били привличани като извор за историята и културата на Тракия и траките (Данов 1998: 215–230; Велков 1959: 417–423; Лозанова 1993: 18–22; Lozanova 1995: 285–290; Лозанова-Станчева 1997; Попов 1989: 45–47; Попов 2010: 113–116). В почти всички запазени негови творби, както и във фрагментите от недостигналите до нас негови пиеси се споменават тракийски реалии, събития, митологеми и дори обредност. Тракийските територии и реалиите, свързани с тях, са преди всичко от Егейска Тракия, която е и по-добре позната в Атина през втората половина на V в. пр.Хр. В “Ахарняни” например се споменават събития от двора на одрисите по време на управлението на Ситалк и неговия син Садок, който получава атинско гражданство (Achar. 134–173).

Пророчеството, което привежда Продавача на колбаси (Агоракрит), ви-

зира както пълното бъдещо надмощие на Пафлагон над атинския демос, така и изправянето пред атинския съд (Хелиея) на “Смикита и нейния господар” (Σμικύθην καὶ κύριον). Пафлагон е описан в пророчеството като цар на Атина¹, възшествващ в града в пурпурни одежди, златна колесница и венец. Както е типично за комедийния жанр, пояснение кой е Смикита и кой е господарят му липсва. Това се дължи на обстоятелството, че комедията, както и изобщо драмата като сценично изкуство, си служи с добре познати символи, събития и личности и тяхното асоцииране в рамките на пиесата е общодостъпно за атинската публика от тази епоха.

Смикита е оженствен като името му е предадено във форма, която в употребения в текста винителен падеж може да се схваща както от мъжки, така и от женски род. Иначе това всъщност е мъжко име – Смикитос. Изразът е характерна формула за призоваване в съда на жени (Robson 2006: 63; Neil 1901: 136), които трябва да се явят заедно със своя “господар” – баща, съпруг или близък роднина от мъжки пол. Не е възможно атинска гражданка да застане пред съда без закрилата и опеката на свързан с нея по един или друг начин мъж. Комедийният контекст, в който се използва този израз, цели да принизи и осмее Смикита: превръща го в жена, зависима от своя господар и неспособна на адекватно собствено волево действие, както изрично твърди и схолиастът. Късният коментатор привежда пример с Аспазия, която била призвана в съда заедно със своя господар, т.е. Перикъл. Този похват е използван и в други Аристофанови комедии, в които става дума за оженствени мъже (Nub. 678–680; 690; Thesm. 373–374). Към 424 г.пр.Хр. Смикита е достатъчно популярен в Атина и вероятно е заемал официален пост в полисната структура. Поради схолиона към тези Аристофанови стихове, определящ Смикита като тракийски цар, Димитър Дечев е включил името в тракийските езикови остатъци, но е поставил пред него кръст, знак за това, че не го смята за тракийско (Detschew 1957: 464). Всъщност името е сравнително популярно: чете се върху три керамични съда, открити в Италия (Leonard 1927: 716–717). Най-рано тази форма на името е засвидетелствана върху атическа ваза на Евфроний, чиято творческа активност се датира в последното десетилетие на VI в.пр.Хр. Името Смикитос е придружено от прилагателното “калос” (calos names) (Richter 19582: 55–56). В атически надписи се срещат общо 27 Смикитовци (Kirchner 1903: nos. 12772–12798; Roberts 1887: 83 – за съществуването на името и в женски род). Сред тях има държавни служители, като например ковчежник – секретар на свещеното съкровище (CIA, I, 139) (Neil 1901: 136; Sommerstein 1981: 195) или пък епистат (IG, I2, 370) (Thompson, 1965: 193; Paton 1927: 647–648). Името

1 Налице е силна аналогия с бляскавото пристигане на атинския тиран Пизистрат в Атина след изгнанието в Тракия. Пизистрат влязъл в Атина на колесница, в която била и богиня Атина (всъщност – тракийска робиня – цветарка според Arist. Athen. Pol., 14, 4 или просто атинянка според Hdt. 1, 60).

има два възможни варианта в номинативна форма в мъжки род – Σμικῶθης и Σμικῶθος (Kanavou 2011: 61). Последният вариант е по-популярният и се среща в Атика множество пъти (LGPN IIА). Женският вариант на името Σμικῶθη се среща само в Атика: известни са досега осем примера, всичките от класическия период (LGPN IIА). Името Σμικῶθος се среща също и в Aristoph. Eccl., 293, а формата Σμικῶθίων – във Vesp. 401 и Eccl., 46 (Kanavou 2011: 61).

В интересувания ни случай Смикита изглежда е държавен служител и като такъв е представен от Аристофан като зависим от друг, по-висшестоящ и влиятелен. Последният не е назован, но без съмнение е бил достатъчно известен за атинската публика. Допустимо е да се мисли, че Смикита е полисен служител, отговарящ за финанси, както и че “нейният” господар е политически противник на Клеон, който неведнъж е бил обвиняван от Аристофан в подкупничество и злоупотреба с финансите на Атинското архе (Никулушкина 2009: 121; Dorey 1956: 132–139).

В скалата на Аристофановия хумор по отношение на неприемливата сексуалност или проблемите на половостта феминизираният мъж стои най-ниско (Henderson 1991: 204–220). Женствените мъже в Аристофановите комедии са подложени на най-голям присмех от всички хомосексуални персонажи, описани и осмени от комедиографа.

Това оженствяване на Смикита напомня на речта на Есхин срещу Тимарх от 346 г.пр.Хр. В нея Есхин обвинява Тимарх, пълноправен атински гражданин, в поведение напомнящо това на хетера. Според думите на Есхин Тимарх – вече навършил пълнолетие – приемал пари и подаръци от също пълнолетни мъже и бил в положение на зависимост от сексуално естество от тях. Това поведение се обозначава от Есхин (Aesch. Tim., 51) като hetairekos – мъж с поведение на хетера, или perorneumenos – мъж с поведение на проститутка (porne) (Доувър 2002: 35–37; Dover 1989: 19–22; Fisher 2001: 183–186). Тази ситуация може да се разгледа и през призмата на дихотомията erastes/ eromenos. Първата дума обозначава “този, който желае”. Това е активният пълноправен мъж, докато eromenos е “онзи, който бива желан”, бидейки в пасивна позиция. В тази позиция са жените, робите и младежите. Недопустимо е обаче пълнолетен мъж да се постави в ситуация на eromenos. А точно това прави Тимарх, според Есхиновата реч. Есхин обвинява в атинския съд Тимарх в подобно поведение и според него това съгласно атинските закони е достатъчно основание гражданските права на Тимарх да бъдат отнети. Според Есхин пълноправен гражданин, който продава тялото си за удоволствие на други, лесно би могъл да “продаде” и родния си град, затова такъв човек не бива да заема официални постове и трябва да бъде остракизиран от социалното тяло, съставено от пълноправните граждани. Възможно е комедийният прием на Аристофан да цели същия ефект спрямо Смикита.

Тук е редно да обърнем внимание и на терминологичната действителност в схолиона към Аристофановите стихове. В него Смикита е обозначен с думата *κίναϊδος*. Трябва веднага да отбележим, че тази дума не се среща в творчеството на Аристофан или поне в онази му част, която е достигнала до нас.

Думата е с неясна етимология. Започва да се среща в прозаически текстове едва от IV в. пр. Хр.; в такива от V в. тя не е засвидетелствана. Вероятно има йонийски произход и се отнася до танц/танцьори (Kroll 1921: col. 459–462; Pergillou-Thomas 1995: 228–229; Bernand 1959: no. 154). Освен това служи като обозначение на пасивния партньор в хомосексуална връзка и има подчертано обсценен характер. Думата има явно феминизиращ смисъл, когато с нея се обозначи мъж². Може би именно заради женствеността на танцьорите/танца женските дрехи и женственото поведение предизвикват асоциацията у късния коментатор с думата *cinaedus*³.

Особено впечатление прави твърдението на схолиаста, че Смикита е тракийски цар и е в състояние на определена политическа зависимост от ахеменидската корона. В. Лозанова-Станчева привлече анализираният дотук Аристофанов стихове като извор за тракийски реалии и обредност (Lozanova 1995: 285–290; Лозанова-Станчева 1993а: 191). Тя свързва оженствяването на Смикита с Дионисовата травеститна обредност и релевантния мито-ритуален комплекс на тракийските Котитии⁴. Аристофановата комедия “Конниците” е свързана според нея с поставената от Евполид комедия “Бапти”. Последната излиза на сцена в самото начало на пагубната за атинските интереси Сицилийска експедиция в 415 г. пр. Хр. В нея е осмян стратегът на Атина Алкивиад (Pohlenz 1912: 314–317). Обредната травестия, която е характерна за Котитиите, според авторката е причина за феминизацията на Смикита в Аристофановата комедия, както това прави и Евполид спрямо Алкивиад. Това от своя страна е причина късният схолиаст да нарече Смикита тракийски цар. Въпросната интерпретация на тези стихове разбира се е възможна. Но трябва да погледнем на комедията и от политическа гледна точка. Подобен паралелен поглед е необходим и заради многопластовостта на комедийното сценично действие, което допуска разчитането му както от политическа гледна точка, така и от мито-ритуална. Важно е във връзка с това да се обърне внимание и на факта, че единствените асоциации и споменавания на оракули в този Аристофанов текст се отнасят към Аполон и Пития (вж. стихове 220, 1229 за Пития и 14 и 1021 за Аполон в неговата мантическа функция), няма обаче и намек за оракул извън елинска културна среда.

2 В българския превод в ИИТТ, с. 155 думата е преведена като “развратник”.

3 Тази латинска форма се среща у римски поети от времето на Късната република и епохата на Принципата, срв. Catull., 16; Juv. 9, 33–37.

4 Последно за Котито и празниците Котитии вж. (Попов 2010а: 112–124).

Тук ще предложа анализ на евентуалните политически внушения на късния коментатор на Аристофановите стихове.

Според схолиаста в израза Σμικύθην καὶ κύριον “господар” е употребено вместо Кир, „сина на Артаксеркс, царя на персите, който по онова време, изпратен да управлява Лидия, доставил на присъединилите се към войната спартанци средствата (предназначени) за атиняните”. Именно на него бил подчинен Смикита, “царят на траките”. Обърканото и обърквашо твърдение на късния схолиаст, че Смикита е бил в отношение на зависимост/подчиненост от Кир (Млади) може да е неточно, но е омофонично, както по отношение на името на “царя на траките”, така и за зависимостта, която реално би могла да има място в контекста на властването на Кир Млади като сатрап в Сарди и организираната от него въстаническа армия през 403/401 г.пр.Хр. (Briant 2002: 615–620). Кир Млади е син на Дарий II (424–404 г.пр.Хр.); не ни е известен син на Артаксеркс I (465–424 г. пр.Хр.) с властови позиции, който да е носил името Кир⁵. Впрочем точно в годината, когато комедията „Конниците” е поставена на сцена (424 г. пр.Хр.), на власт идва персийският владетел Дарий II. Самият Кир Млади е роден през 423 г.пр.Хр. като втори син на Дарий II. Още 15-годишен, т.е. към 408/407 г.пр.Хр., той става сатрап и главнокомандващ на персийската армия в Лидия, Голяма Фригия и Кападокия (Хен. Anab. 1, 9, 7). Оттук той подпомагал финансово спартанците срещу Атинското архе (Thuc. 2, 65, 12). Към 405 г. пр.Хр. Дарий II, вече на смъртен одър, повикал Кир в двора си (Хен. Anab. 1, 1, 2); през зимата на 405/404 г.пр.Хр. Дарий II умрял. На престола се възкачил неговият първороден син – Аршак, който приел тронното име Артаксеркс II. Благодарение на майка си Парисатида Кир запазил властовите си позиции в Мала Азия. Вероятно през лятото на 403 г. пр.Хр. той се върнал в Сарди и започнал да събира своята бунтовническа армия, която смятал да използва срещу брат си. Той помолил и старите си съюзници, спартанците, за помощ (Хен. Anab. 1, 4, 2; Хен. Hell. 3, 1, 1; Diod. 14, 19, 4). Ако приемем, че Кир Млади наистина е поддържал съюзни отношения с тракийски династ/цар, то те трябва да се разположат във времето между 408 и 401 г. пр.Хр. Името на Смикита не звучи омофонично за нито едно тракийско царско име, което да ни е известно от този период. В хода на последната фаза на Пелопонеската война и битката за протоците между Спарта и Атина одрисите, които имали силен интерес към Тракийския Херсонес и прилежащите територии, най-вероятно са потърсили сближение с персите на Кир.

Известно е, че след бунт на тракийските племена меландити, тини и транипси одрисите загубили земи в Югоизточна Тракия, които били под

5 Йосиф Флавий в “Юдейски древности” (11, 6, 1) назовава Артаксеркс I Кир.

властта на парадинаста Месад, бащата на Севт II (Xen. Anab. 7, 2, 32–33; Фол 1972: 102). Затова твърдението на Корнелий Непот (Alcib. 7, 4–5) и Диодор (13, 105, 2–3), че в навечерието на битката при Егоспотами в 405 г.пр.Хр. Алкивиад предложил помощ на атиняните от неговите приятели, „тракийските царе Медок и Севт”, наистина изглежда неубедително (Тачева 2006: 91; друго мнение у Фол 1972: 103–105). Това Диодорово твърдение е малко вероятно, защото по това време одрисите не са имали сили, с които да помогнат ефективно на атиняните, при положение че са загубили парадинастическата област на Месад и сина му Севт и не са могли да си я върнат със собствени сили. Според Плутарх след отказа на атинските стратегии по вътрешно-политически причини Алкивиад започнал война с “траките без царе” за своя сметка (Plut. Alcib. 36). **Тези траки остават неидентифицирани**, но могат да се разположат географски североизточно от Тракийския Херсонес (Цветкова 2008: 184–186). Възможно е дори да се предположи, че става дума конкретно за разбунтувалите се срещу Месад и прогонили го тракийски племена.

Много е вероятно одрисите да са сключили съюз с Ахеменидска Персия и в частност с Кир Млади, надявайки се на помощ от негова страна за възвръщане на загубените територии в Югоизточна Тракия. В 403/402 г.пр.Хр. в Херсонес Тракийски и северно от него Клеарх набирал наемници – траки и елини – с пари дадени му от Кир (Anab. 1, 1, 9; 1, 3, 3; 2, 6, 1–5), за което наемква и схолиастът.

Към началото на 401 г.пр.Хр. сборната армия на Кир била готова. В тази армия участвали и тракийски контингенти (Издимирски: под печат). Знаем името на Милтоkit, който командвал отряд конници и пелтасти и взел дейно участие в “похода на десетте хиляди”. Възможно е и други високопоставени траки да са взели участие в тези трагично завършили за Кир събития. Може да се допусне, че Милтоkit е получил благословия за участие в похода от Медок и/или Севт в контекста на съюзните отношения с Кир (Издимирски: под печат). Малобройността на конния отряд на Милтоkit (“четиридесетина конници – повечето от които траки”) говори, че в съответния момент одрисите са имали ограничени възможности във военно отношение и не са могли да изпратят по-сериозна военна сила. Възниква, разбира се, и въпросът дали изобщо са искали да се ангажират прекомерно с военно начинание с неясен и рискован край.

Важен за разглеждане е и проблемът за изворите, които е познавал и цитирал схолиастът в своя коментар върху Аристофановите стихове. Ясно е, че той е ползвал писмена традиция различна от тази на Ксенофонт, защото последният не споменава изобщо за съюзни отношения между тракийски династи (в частност одриси) и Кир Млади. Затова е напълно възможно тези отношения да са били отбелязани от другия автор, който описва похода на “десетте хиляди”. Това е Софенет от Стимфал. Неговото съчинение е загу-

бено, но пасаж в самия край на “Анабазис” на Ксенофонт, в който се твърди, че Севт бил персийски „архонт”, се смята за ексцерпт от съчинението на Стимфалеца (Хен. Anab. 7, 8, 25) (Издимирски: под печат; Gwynn 1929: 39–40). Като участник в този поход Софенет е бил достатъчно наясно с политическите реалности в отношенията между Кир, Медок и Севт. Ктесий от Книд също има екскурс в своята “Персика” за похода на 10-те хиляди, като по това време той бил придворен лекар на Артаксеркс II, а преди това и на баща му (Хен. Anab. 1, 8, 26). Той дори лекувал гръдна рана на Артаксеркс, нанесена му с копие от Кир по време на битката при Кунакса. Ктесий е бил четен от Ксенофонт, но и от Диодор, за когото е основният извор за този поход (14, 19–31 и 37).

Ясно е, надявам се, че Аристофановите стихове от “Конниците” имат смисъл в атинския политически контекст малко преди и в 424 г.пр.Хр. Обръщането към Смикита в женски род цели да принизи, подиграе и унизи този високопоставен и известен на атиняните държавен служител. Късният схолиаст от своя страна обвързва погрешно тези стихове с трако-персийски отношения, които могат да бъдат ситуирани единствено в самия край на V в. пр. Хр. в контекста на похода на Кир Млади срещу Артаксеркс II. Със сигурност преди и към 424 г.пр.Хр. подобни взаимоотношения не могат да бъдат поставени.

Известно е, че Севт, синът на Месад, получил желаната помощ от завръщащия се в Европа отряд на Ксенофонт след злощастната за Кир битка при Кунакса на 3. септември 401 г.пр.Хр.б. Остатъците от десетте хиляди били достатъчни, за да върнат Севт като парадинаст в Югоизточна Тракия през зимата на 400/399 г.пр.Хр. дори и без благословията на вече мъртвия Кир.

Цитирана литература

Велков, В. 1959: Тракия в светлината на Аристофановите комедии – В: Годишник на Софийския университет, Филологически факултет, 53, 1, 417–423.

Данов, Хр. 1998: Сведения за българските земи у атинските поети от V в. пр. Хр. – В: Хр. Данов, Тракийско изворознание. В. Търново, 215–230.

Доувър, К. 2002: Хомосексуалността в Древна Гърция. Планета – 3, София.

Издимирски, М., под печат: Траките в армията на Кир Млади – *Orientalia*.

Лозанова, В. 1993: Древна Тракия в староатическата комедия – Балканистичен форум, 2, 18–22.

Лозанова-Станчева, В. 1993а: Мито-ритуалният комплекс на тракийските Котитии, УИ, София.

Лозанова-Станчева, В. 1997: Аристофановата комедия “Птиците”. – В: ОРФІКА и ПОЛІПКА, УИ “Св. Климент Охридски”, София.

Никулушкина, О. 2009: Образ Клеона в комедиях Аристофана – В: Онтология кризиса в пространстве и времени человека. Самара, 120–122.

6 За последвалите събития в Югоизточна Тракия вж. Stronk 1995.

Попов, Д. 1989: Въведение в тракийското изворознание. I. От Омир до Ксенофонт – В: А. Фол, Д. Попов (съст.). Христоматия по тракология. Т. I, УИ “Св. Климент Охридски”. София, 45–47.

Попов, Д. 2010: Гръцките интелектуалци и тракийският свят. Лик. София.

Попов, Д. 2010а: Тракийска религия. Лик. София.

Соболевский, А. 2001²: Аристофан и его время. Лабиринт. Москва.

Тачева, М. 2006: Царете на древна Тракия. Книга I. Агато. София.

Фол, А. 1972: Политическа история на траките. София.

Цветкова, Ю. 2008: История на Тракийския Херсонес (от Троянската война до времето на римското завоевание). Фабер. В. Търново.

Bernand, E. 1959: Les inscriptions de Philae, II. Paris.

Bowie, A.M. 1993: Aristophanes. Myth, Ritual and Comedy. Cambridge Univ. Press. New York.

Briant, P. 2002: From Cyrus to Alexander. The History of the Persian Empire. Eisenbrauns, Winona Lake.

Dorey, T.A. 1956: Aristophanes and Cleon – Greece & Rome, Vol. 3, No. 2, 132–139.

Detschew, D. 1957: Die thrakischen Sprachreste. Wien.

Dover, K.J. 1989: Greek Homosexuality. Harvard Univ. Press. Cambridge.

Edmunds, L. 1987: The Aristophanic Cleon’s ‘Disturbance’ of Athens – The American Journal of Philology, Vol. 108, No. 2, 233–263.

Fisher, N. 2001: Aeschines. Against Timarchos. Introduction, Translation and Commentary, Oxford Univ. Press. Oxford & New York.

Gwynn, A. 1929: Xenophon and Sophocles – Classical Quarterly, 23, No. 1, 39–40.

Henderson, J. 1991: Maculate Muse. Obscene Language in Attic Comedy. Oxford Univ. Press. New York & Oxford.

Kanavou, N. 2011: Aristophanes’ Comedy of Names. A Study of Speaking Names in Aristophanes (Sozomena. Studies in the Recovery of Ancient Texts, Vol. 8). De Gruyter. Berlin & New York.

Kirchner, J. 1903: Prosopographia Attica, Vol. II. Berolini.

Kroll, W. 1921: Kinaidos – In: *Realencyclopädie für Altertumswissenschaft – Pauly* - Wissowa, Bd. 11, 1, col. 459–462.

Leonard 1927: Smikythos – In: *Realencyclopädie für Altertumswissenschaft – Pauly* - Wissowa, Bd. 5, Stuttgart, col. 716–717.

LGPN II – Lexicon of Greek Personal Names: M. J. Osborne, S. G. Byrne, (eds.), Vol. II, Attica. Oxford, 1994.

Lozanova, V. 1995: Aristoph., Equit. 967–969: “...Σμικύθην καὶ κύριον..” – Thraco-Dacica, T. 16, 1-2, 285–290.

Neil, R. 1901: The Knights of Aristophanes. Cambridge.

Paton, J.M. 1927: The Erechtheum. Harvard Univ. Press. Cambridge, Mass.

Perpillou-Thomas, F. 1995: Artistes et athlètes dans les papyrus grecs d’Égypte – Zeitschrift für Papyrologie und Epigraphik, 108, 228–229.

Pohlenz, M. 1912: Aristophanes und Eupolis – Hermes, 47, 314–317.

Richter, G. 1958²: Attic Red-figured Vases. A Survey. New Haven, Yale Univ. Press.

Roberts, E. S. 1887: An Introduction to Greek Epigraphy. The Archaic Inscriptions and the Greek Alphabet. Part I. Cambridge University Press, Cambridge.

Robson, J. 2006: Humor, Obscenity and Aristophanes, Gunter Narr Verlag, Tübingen.

Sommerstein, A.H. 1981: Knights (The Comedies of Aristophanes, Vol. II). Warminster.

Sommerstein, A. H. 2002: Greek Drama and Dramatists. Routledge, London & New York.

Storey, I. C., A. Allan 2005: A Guide to Ancient Greek Drama. Blackwell, Oxford.

Stronk, J. P. 1995: The Ten Thousand in Thrace: An Archaeological and Historical Commentary on Xenophon's Anabasis, Books VI, 3-6 – VII (Amsterdam Classical Monographs, Vol. II). Brill.

Thompson, W.E. 1965: Prosopographical Notes on Athenian Treasurers – Hesperia, Vol. 34, No. 2, 148–156.

miroslav.izdimirski@gmail.com

ARISTOPHANES ON SMICYTHES, “KING OF THE THRACIANS” (ARISTOPH. EQUIT., 967-969 ET SCHOLIA)

Miroslav Izdimirski
(summary)

This essay deals with three verses from Aristophanes' comedy “The Knights” and the later scholia to them. The verses report the sausage seller's (Agoracritus) prophecy about the future superiority of Paphlagonian Cleon over the Athenian demos. In the text there is a mention of Smicythes, a higher Athenian financial officer, and his master. Smicythes is feminized; “she” is expected to be asked to the Athenian court along with “her” master, just the way a woman is being appealed with her husband/guardian.

According to the scholia, Smicythes is “the king of the Thracians.” The view reasoned here suggests the idea that this person cannot be a Thracian king, because the name Smicythes is Greek and was attested in many inscriptions from Attica. However, in the scholia are mentioned the relations of political dependence between the “Thracian king” and Cyrus the Younger, which fit well into the period 407-401 BC. In the opinion of the author the political relations between the Odrysians and the satrap Cyrus the Younger from Asia Minor were settled during this period. In such a way Seuthes II was aiming at re-establishing his rule over the lost paradynastic territory of his father (Maidas) in South-Eastern Thrace.